

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELMİ PEDAQOJİ KİTABXANASININ
MÜSTƏQİLLİK İLLƏRİNDƏKİ FƏALİYYƏTİ**

T.Ə. İSMIXANOVA
Respublika Elmi Pedaqoji Kitabxanası

Respublika Elmi Pedaqoji Kitabxanası (REPK) Azərbaycan KP MK-nın və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Sovetinin “Azərbaycan SSR-də xalq maarifinin inkişaf etdirilməsi haqqında” 24 iyun 1982-ci il tarixli 335 №-li birgə qərarına əsasən ümümtəhsil məktəb kitabxanalarının fəaliyyətini əlaqələndirmək və metodik rəhbərliyi təmin etmək məqsədilə yaradılmışdır. Fəaliyyətə başladığı 1983-ci ildə REPK-nın 4 şöbəsində 39 ştat vahidi var idi.

Respublika Elmi Pedaqoji Kitabxanasının nümunəvi qurumu belədir:

1. Direktor;
2. Direktor müavini;
3. Elmi komplektləşdirmə, kitabışləmə, kataloqlaşdırma və kitab mübadiləsi şöbəsi;
4. Elmi məlumat və biblioqrafiya şöbəsi;
5. Oxuculara xidmət şöbəsi;
6. Elmi metodik şöbə.

REPK-nın fəaliyyətinin hüquqi elmi təminatını yaradan “Əsasnamə” ilk dəfə 1983-cü il martın 5-də keçmiş Maarif Nazirliyi tərəfindən, sonradan 1993-cü il aprelin 8-də Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmişdir.

“Respublika Elmi Pedaqoji Kitabxanasının Əsasnaməsi”nin ümumi müddəalarında kitabxananın elmi və sosial siması aşkarlanır. “Əsasnamə”də deyilir: “1.1. Respublika Elmi Pedaqoji Kitabxanası (REPK) elmi sahəvi kitabxanadır, respublikada təhsil işçilərinə, təhsil sistemində fəaliyyət göstərən müəssisələrə, nazirliyin kitabxana şəbəkəsinə məlumat-biblioqrafiya xidmətini həyata keçirən elmi metodik və əlaqələndirmə mərkəzidir. REPK vahid elmi pedaqoji məlumat sistemində daxildir. Respublikada elmi pedaqoji ədəbiyyatın əsas kitabsaxlayıcısıdır.”

“Respublika Elmi-Pedaqoji Kitabxanasının işinin təkmilləşdirilməsi haqqında” Təhsil Nazirinin 03.05.2002-ci il 424 sayılı əmrinə əsasən kitabxananın strukturunda dəyişiklik edilərək, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi ilə əlaqədar olaraq daha bir şöbə – “Yeni informasiya texnologiyaları şöbəsi” yaradılmışdır. Kitabxana İnternet şəbəkəsinə qoşulmuş,

özünün WEB səhifəsini açmışdır. Hazırda www.repk.az ünvanında yerləşir. Dünya kitabxanalarına çıxmaq üçün elektron kataloqun yaradılması ən vacib məsələlərdən biridir. Odur ki, kitabxanada lokal kompüter şəbəkəsi yaradılmış, İRBİS-64 Avtomatlaşdırılmış Kitabxana İnformasiya Sisteminin nümayiş versiyasında elektron kataloqun yaradılmasına başlanılmışdır.

REPK Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi nəzdində fəaliyyət göstərən ümümtəhsil, peşə, orta ixtisas müəssisələri kitabxanalarına elmi metodik rəhbərlik edir, onların işini əlaqələndirir, müvafiq normativ sənədlər hazırlayır. Onlardan bəzilərini nümunə göstərmək olar:

- “Məktəb kitabxanalarının işinin planlaşdırılması”
- “Kicik yaşlı məktəblilərlə iş ”
- “Məktəblilərin mütaliəsinə rəhbərlik”
- “Kitabxana-biblioqrafiya təsnifatının məktəb kitabxanaları üçün qısaltdılmış variantı”
- Latın qrafikalı “İkirəqəmli müəllif cədvəli”
- “Siyasi aktuallığını itirmiş, məzmunca köhnəlmiş nəşr və materialların kitabxana və məlumat informasiya fondlarından çıxarılması haqqında” və s.
- “Kitabxana işinə dair normativ aktlar”
- “Məktəb kitabxanalarının manifesti”(üç dildə)
- “I-IV siniflər üçün kitabxana-biblioqrafiya bilikləri proqramı”
- “Məktəb kitabxanalarında işin təşkili” və s.

REPK yarandığı gündən profilinə uyğun fondun komplektləşdirilməsi istiqamətində işini qurmuş və fəaliyyət göstərmişdir.

Hazırda REPK-nın fondu 500 000 nüsxə təşkil edir.

Oxucu qruplarının maraq və sorğularının müxtəlif formalarla öyrənilməsində və ödənilməsində kitabxana işi üçün çox gərəkli olan biblioqrafik nəşrlərin tərtib və nəşr edilməsinin böyük elmi əhəmiyyəti vardır. REPK pedaqoji elmlərə və təhsilə dair müxtəlif növ biblioqrafik göstəricilər tərtib etmişdir.

“Müəllimə kömək ” seriyasından:

- “Dərsdənkənar (sınıfdən xaric və məktəbdən xaric) tərbiyə işlərinin təşkili”
- “Namizədlik və doktorluq dissertasiyalarının avtorəferatlarının biblioqrafik göstəricisi”
- Mikrodaşıyıcılarda olan “Dissertasiya və elmi-tədqiqat işlərinin göstəricisi”
- İllik retrospektiv biblioqrafik göstəriciləri
- Yeni kitabların cari biblioqrafik göstəricisi
- Qazet və jurnalların çari biblioqrafik göstəricisi

Şəxsi göstəricilərdən:

- “Akademik Mehdi Mehdizadə”
- “Görkəmli maarif xadimi “Əhməd Seyidov”

- “Görkəmli pedaqoq, professor “Rəfiqə Mustafayeva”
- Pedaqoqlarımız (XI-XX əsrlərdə)
- Ölkəşünaslıq kartotekası və s.

Müasir dövrdə dünyada baş verən iqtisadi və sosial dəyişikliklər kitabxanaların fəaliyyətinə güclü təsir etmiş və onların qarşısında yeni vəzifələr qoymuşdur. Kitabxanaların fəaliyyəti müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqi ilə yeni xidmət formalarının yaradılmasına əsaslanmalıdır.

2003-cü il dekabrın 10-da Cenevrədə BMT-nin himayəsi altında informasiya cəmiyyəti üzrə dünya sammiti keçirilmişdir. Həmin sammitdə respublikamız yüksək səviyyədə təmsil olunmuşdur. Bu da dövlətin informasiya texnologiyalarına böyük önəm verdiyinə dəlalət edir.

Sammitdə çıxış etmiş Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev demişdir: “Son 10 il müddətinə kommunikasiya texnologiyaları bizim gündəlik həyatımızın tərkib hissəsinə çevrilmişdir. Artıq bugünkü gündə həyatımızı İnternetsiz, e-mailsiz və qlobal rabitənin imkanları olmadan təsəvvür etmək mümkün deyildir.”

Müasir cəmiyyətin informasiyaya olan tələbatını, istehsalını və kitabxana-informasiya xidmətinin bütün sahələrində yeni informasiya texnologiyalarından istifadə edilməsini təmin etmək üçün kitabxana informasiya xidməti proseslərini avtomatlaşdırmaq zərurəti meydana çıxmışdır.

Təhsildə kitabxanaların rolunu nəzərə alsaq, ümumilikdə respublikada təhsilin, təlim-təربiyə işinin yenidənqurulması və inkişaf etdirilməsinə yaxından köməklik göstərilməsi üçün Təhsil Nazirliyi sisteminə daxil olan ümumtəhsil məktəb kitabxanalarının fəaliyyəti haqqında geniş məlumatların öyrənilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu məqsədlə kitabxanada Verilənlər (Məlumat) Bazasının yaradılmasına ehtiyac yaranmış və 2002-cil ildə bu işə başlanılmışdır. Məlumat Bazasının yaradılması üçün kitabxananın metodistləri anket formaları hazırlayıb nazirliyin sirkulyar məktubu ilə bütün rayon və şəhər təhsil şöbələrinə göndərmişlər.

Bu məqsədlə REPK daxili imkanları hesabına “İNTERBASE” proqramının əsasında ilk dəfə olaraq respublikamızda məktəb kitabxanalarının Məlumat Bazasını yaratmışdır. Məlumat Bazası əsasında “Təhsil Nazirliyi sisteminə daxil olan ümumtəhsil məktəb kitabxanalarının fəaliyyəti (2003)” adlı məlumat kitabı tərtib edilmişdir. Bazada toplanmış faktiki informasiyalardan və ezamiyələrin nəticələrindən məlum olur ki, respublika üzrə ümumtəhsil məktəb kitabxanalarında işin təşkilinə yaxından köməklik göstərməlidir.

Hesabatlar üzərində aparılan təhlil işlərinin nəticələrinə əsaslanaraq bu kitabxanaların fəaliyyəti haqqında məlumat əldə edilir. Bazanın təşkili respublikada məktəb kitabxanalarının işində olan çatışmazlıqların üzə çıxarılmasında, eləcə də bu kitabxanaların fəaliyyət imkanlarının müəyyənəndirilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Məlumat Bazasının və ezamiyyə arayışlarının təhlilinin nəticələrinə görə 2003-cü ildə respublikada məktəb kitabxanaları fondlarının vəziyyəti ürək-açan olmamışdır.

**Respublika üzrə ümumtəhsil məktəb kitabxanalarının
fondunun miqdarı və oxucularının sayı
(2003-cü il)**

Kitab fondu	12.848.098	
Metodik ədəbiyyat	755.669	6%
Latın qrafikalı ədəbiyyat	0	0
Müəllimlərin sayı	129.540	
Müəllim oxucuların sayı	82.758	60,4%
Şagirdlərin sayı	1.145.285	
Şagird oxucuların sayı	971.585	88,5%

Göründüyü kimi, 2003-cü ilin məlumatlarına görə respublikada məktəb kitabxanalarının fondunda müəllimlər üçün metodik ədəbiyyat və dərslər prosesinə aid ədəbiyyat cəmi 6% təşkil edir, latın qrafikasında nəşr olunmuş ədəbiyyat isə heç bir kitabxanada olmamışdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 12 yanvar 2004-cü ildə imzaladığı “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında” sərəncamından və 25 avqust 2007-ci ildə imzaladığı “Dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələrinin əsərlərinin Azərbaycan dilində nəşr edilməsi haqqında” sərəncamından sonra nəşr olunan kitablar respublika üzrə bütün məktəb kitabxanalarına paylanılmışdır.

Hazırda respublika üzrə məktəb kitabxanalarında latın qrafikalı ədəbiyyatın miqdarı cədvəldə göstərildiyi kimidir.

**Respublika üzrə
məktəb kitabxanalarının fondu
(2010-cu il)**

Məktəblərin sayı	Latın əlifbası olan ədəbiyyatın sayı	Kiril əlifbası olan ədəbiyyatın sayı
4507	20.222.909	2.523.920

Məlumat Bazasının köməyi ilə respublika məktəb kitabxanaçıların təhsili də araşdırılmışdır.

Respublika üzrə məktəb kitabxanalarında ali ixtisas təhsili kadrlar yalnız 22,4% təşkil edir. Orta ixtisas təhsilli kadrlar isə 24%-dir. Məktəb kitabxanalarında kadrların 41%-i orta təhsilli işçilərdir. Bunu cədvəldən daha aydın görmək mümkündür.

**Respublika üzrə
məktəb kitabxanaçılarının təhsili
(2003-cü il göstəricisi)**

Təhsil	Ali ixtisas	Orta ixtisas	Ali pedaqoji	Orta təhsil	Orta qeyri ixtisas
Faizlə	22,4%	24%	7%	41%	5,5%

Məlumat Bazasının təhlilinə və ezamiyyə arayışlarına əsasən məlum olmuşdur ki, son 10 il ərzində heç bir məktəbə fondun komplektləşdirilməsi üçün vəsait ayrılmamışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bir sıra qərar və sərəncamları kitabxanaların fəaliyyətinin yaxlaşdırılmasında mühim rol oynayır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən imzalanmış 12 yanvar 2004-cü il tarixli “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında” sərəncamı, 21 avqust 2004-cü il tarixli “Azərbaycan Respublikası ümumtəhsil məktəblərinin informasiya və kommunikasiya texnologiyaları ilə təminatı Proqramı (2005-2007-ci illər) haqqında” sərəncamı, 20 aprel 2007-ci il tarixli “Azərbaycanda kitabxanaların fəaliyyətinin yaxlaşdırılması haqqında” sərəncamı, 25 avqust 2007-ci il tarixli “Dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələrinin əsərlərinin Azərbaycan dilində nəşr edilməsi haqqında” sərəncamı ümumilikdə respublikada kitabxanaların inkişafında mühüm rol oynamışdır. Bundan başqa, ölkə başçısının “Azərbaycan Respublikasında kitabxana-informasiya sahəsinin 2008-2013 illərdə inkişafı üzrə Dövlət Proqramı”nı təsdiq etməsi, bu Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi məqsədilə Nazirlər Kabinetinin 22 dekabr 2008-ci il tarixli 450s nömrəli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Məktəb kitabxanalarının maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi və müasir informasiya texnologiyaları ilə təchizatına dair tədbirlər planı”nın təsdiq edilməsi haqqında sərəncamı və bu sərəncamın icrası üzrə Təhsil Nazirliyinin Fəaliyyət Planı haqqında Təhsil Nazirinin 19 mart 2009-cu il tarixli 328 nömrəli əmri məktəb kitabxanalarının fəaliyyətinin yaxşılaşdırılması yolunda mühim bir addım olmuşdur. Bu əmrdən irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsi məktəb kitabxanalarının maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsinə, müasir informasiya texnologiyaları ilə təchizatına böyük kömək göstərəcəkdir.

Təhsil sitemində fəaliyyət göstərən kitabxanaların metodik mərkəzi olan REPK bu işləri icra etmək məqsədilə 2009-cu il sentyabr ayında kitabxananın "Fəaliyyət Planı"nı hazırlamış və bu isitiqamətdə müəyyən tədbirlər həyata keçirməyə başlamışdır.

REPK məktəb kitabxana xidməti sisteminin modernləşdirilməsi və informasiya xidmətinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə bir sıra metodik vəsaitlər də hazırlamışdır. Məsələn:

- Universal onluq təsnifat (UOT) cədvəlinin məktəb kitabxanaları üçün qısaldılmış variantı.
- İkırəqəmli cədvəl (yenidən işlənmiş və təkmilləşdirilmiş variantı).
- I-IV sinif şagirdləri üçün kitabxana-biblioqrafiya və informasiya bilikləri proqramı.
- Kitabxana-biblioqrafiya terminləri lüğəti (Azərbaycanca-Rusca-İngiliscə).
- Heydər Əliyev irsinin öyrənilməsi və təbliği sahəsində məktəb kitabxanalarının vəzifələri.
- Məktəb kitabxanaçısının fəaliyyət planı.
- Məktəb kitabxanasında işin təşkili.

REPK Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 22 dekabr 2008-ci il tarixli 450s nömrəli sərəncamının 4.2 bəndinə əsasən kitabxanaçılıq təcrübəsinə malik olan qeyri-ixtisas təhsilli kitabxanaçılar üçün təşkil etdiyi ixtisasartırma kurslarında göstərilən mövzuları həyata keçirməyə başlamışdır:

- Kitabxana qanunvericiliyi və normativ sənədlər
- Kataloqlaşdırma və təsnifləşdirmə
- Kitabxana fondlarının mühafizəsi və qorunması
- Kataloqlaşdırma və kataloq.

Bakı şəhəri üzrə məktəb kitabxanaçılarının 90%-i bu kurslarda iştirak etmişdir. Respublikanın 36 rayonundan 90 kitabxanaçı da bu kursların iştirakçısı olmuşdur. Bu kurslarda iştirak edən kitabxanaçılara REPK-nın hazırladığı müxtəlif metodik vəsaitlər və sertifikatlar təqdim olunmuşdur.

Eyni zamanda həmin sərəncama əsasən məktəb kitabxanaçılarının yeni informasiya texnologiyalarına yiyələnməsi üçün REPK-da təşkil olunacaq treninqlərdə aşağıdakı mövzuların keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur:

- Yeni informasiya texnologiyalarının əsaslarının öyrədilməsi
- İRBİS-64 proqramının öyrədilməsi
- REPK-nın Məlumat Bazasından istifadə qaydalarının öyrədilməsi.

Sərəncamın bəndlərinə uyğun olaraq Bakı şəhərinin məktəb kitabxanalarının maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi məqsədilə mebel, kitabxana avadanlığı və kitabxana texnikası verilməyə başlanılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirinin 04.02.2010-cu il tarixli 138 nömrəli əmrinə əsasən REPK məktəb kitabxanalarının fəaliyyətini tən-

zimpləyən burada sadalanan normativ hüquqi aktların və digər sənədlərin layihəsini hazırlayaraq təsdiq üçün Nazirliyə təqdim etmişdir:

1) Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin 2009-cu ildə çap edilmiş “Mədəni-maarif və turizm müəssisələrində olan qulluqçu vəzifələrinin Vahid Tarif İxtisas Sorğu Kitabçası”nda (hissə 84) Təhsil Nazirliyinin məktəb kitabxanaları və onların işçilərinin əməyinin ödəniş dərəcələri və ixtisas tələbləri öz əksini tapmadığı üçün məktəb işçilərinin tarif-ixtisas sorğu cədvəli.

2) Məktəb kitabxana müdirinin və kitabxanaçının vəzifə təlimatları.

3) Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 133 nömrəli 08.02.2000-ci il tarixli əmri ilə təsdiq olunmuş “Ümumtəhsil məktəbi kitabxanası haqqında Əsasnamə”nin yenidən işlənmiş və təkmilləşdirilmiş variantı.

4) 2002-ci ildə REPK tərəfindən toplanmış və təlimati vəsait kimi hazırlanmış “Kitabxana işinə dair normativ aktlar”ın yenidən əlavələr etməklə təkmilləşdirilmiş variantı.

5) Məktəblərdə kitabxanaların texniki təşkilinə aid normativlər.

6) “Kitabxana və məlumat-informasiya fondlarından çıxarılan ədəbiyyatın seçilməsi və silinməsi qaydaları” sənədinin təkmilləşdirilmiş variantı.

Respublikada məktəb kitabxanalarının bugünkü vəziyyəti onların qarşısında qoyulan tələbləri yerinə yetirməyə imkan vermir. Kitabxanaların normal funksiyalarının yerinə yetirilməsi üçün bir sıra problemlərin həlli vacibdir:

- Məktəb Kitabxanalarının yerli İcra Hakimiyyəti orqanlarının tabeçiliyindən alınıb Rayon Təhsil Şöbələrinə verilməsi.

- Məktəb kitabxanalarına metodik rəhbərliyi daha operativ və peşəkarcasına həyata keçirmək üçün Rayon Təhsil Şöbələrində kitabxanaçı-metodist vəzifəsinin bərpa edilməsi, işçilərin ali ixtisas təhsilli və təcrübəli kadrlardan təyin edilməsi.

- Məktəb kitabxanalarında illərlə yığılıb qalmış, kiril əlifbası ilə olan dərsliklərin və istifadəyə yararsız olan ədəbiyyatın təlimata əsasən silinməsi.

- Məktəb kitabxanalarına texniki təminatın verilməsi, onların fəaliyyəti üçün normal şərait yaradılması və kitabxana prosesində kompyüter texnologiyasının tətbiqi.

- Məktəb kitabxanalarında fondların elmi-texniki cəhətdən işlənməsi, inventar, summar-uçot kitablarının tətbiqi və kitabxana texnikasından istifadə edilməsi.

- Məktəb kitabxanalarının komplektləşdirilməsi üçün müvafiq vəsaitin ayrılması.

- Ümumtəhsil məktəblərində kitabxanaçıların yalnız ali və orta ixtisas təhsilli olmasına diqqət artırılması, onların informasiya mədəniyyətinin səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün vaxtaşırı ixtisasartırma kurslarına göndərilməsi.

• Uzun müddət məktəb kitabxanalarında çalışan qeyri-ixtisas təhsilli kitabxanaçılara kitabxanaçılıq biliklərinə yiyələnməsi məqsədilə REPK-da müntəzəm ixtisasartırma kurslarının təşkil edilməsi.

• Məktəb kitabxanaçılarının attestasiyadan keçirilməsi.

• Məktəblərdə yeni “pedaqoq-kitabxanaçı” statusunun ictimai əsaslarla tətbiq edilməsi. Bu mütəxəssisin vəzifəsi: informasiya mədəniyyətinin formalaşmasına, müstəqil kitabxana istifadəçisinin maarifləşməsinə, şagirdlərin nitq mədəniyyətinin formalaşmasına, onların dünyagörüşünün inkişafına, əsl vətəndaş kimi böyümələrinə, tənqidi təfəkkürün inkişafına köməklik göstərməkdir. Bu artıq təlim-tərbiyə prosesində kitabxananın statusunu dəyişir: kitabxana məktəbin tamhüquqlu pedaqoji sahəsi olub, şagirdlərlə təlim-tərbiyə işi aparır, pedaqoji yardım göstərir. Kitabxanaçıların aparmış olduqları bu fəaliyyəti nəzərə alaraq onlara elm və təhsil işçiləri ilə bərabər statusun verilməsi və “Kitabxana işi haqqında qanun”a uyğun olaraq (maddə 32) əmək haqları da elm və təhsil işçilərinin əmək haqqı səviyyəsinə qaldırılması.

• Müasir dövrdə məktəb kitabxanaçıları ixtisas biliyinə malik olmaqla yanaşı həm də kompüterlə işləməli, analitik düşüncə tərzinə malik olmalıdır. Kitabxanaçıların yeni informasiya və kompüter texnologiyalarından istifadə vərdişlərinə yiyələnmələri üçün təlim dayaq mərkəzlərinin təşkil edilməsi.

• RTS tərəfindən “İlin ən yaxşı kitabxanaçısı” müsabiqəsinin təşkil edilməsi.

• Məktəb kitabxanaları nəinki oxucuların əsas informasiya mənbəyidir, o həm də mədəni-təhsil mərkəzidir. Ümumtəhsil məktəblərində şagirdlərin keyfiyyətli təhsil alması kitabxana-informasiya xidmətinin səviyyəsindən asılıdır. Odur ki, kitabxanalarda elektron şəbəkənin yaradılmasına ehtiyac vardır.

Şəbəkənin yaradılması bilavasitə məktəb kitabxanalarının metodik və əlaqələndirmə mərkəzi olan REPK tərəfindən həyata keçirilməli və idarə olunmalıdır. Şəbəkəni yaratmaq və idarə etmək üçün isə REPK-nın bir sıra problemlərinin həll olunması vacibdir.

Artıq müasir oxucuların tələbatı dəyişmişdir. Bu əsasən texnoloji proseslərin bilavasitə sürətli inkişafı ilə əlaqələndirilir. Lakin unutmamaq lazımdır ki, texnoloji proseslərin inkişafı da bilavasitə insanın qazanmış olduğu bilik və uğurların nəticəsidir. Belə bir nəticəyə gəlirik ki, oxucu tələbatının dəyişməsi insan şüurunun dinamik şəkildə inkişafı ilə bağlıdır. Bu inkişafın isə necə baş verdiyini yenə də insanın bilik və qabiliyyəti, təxəyyülü aşkarlaya bilərik.

**THE ACTIVITY OF SCIENTIFIC
PEDAGOGICAL LIBRARY OF AZERBAIJAN REPUBLIC
IN THE YEARS OF INDEPENDENCE**

T.ISMIXANOVA

SUMMARY

Republic Scientific Pedagogical library has been created in 1983 year with 4 departments 39 states with the purpose to connect school libraries activity and to provide the methodical administration.

“Regulation” of Republic Scientific Pedagogical library for the first time has been affirmed by the Ministry of Education in 1983 year, later in 1993. year.

It is said in regulation: Republic Scientific Pedagogical library (RSPL) is scientific sectoral library, services educational workers, carries out the activity in the educational system, Library is the science realizing service centre in the Republic. It is fundamental or basic book depositary of the pedagogical literature.

RSPL carries out the activity of general education under the Ministry of Education, leads the libraries of trade and secondary schools, connects their work, and prepares corresponding normative documents.

RSPL has compiled different kinds of bibliographic indicators concerning the Education, pedagogical sciences.

If we shall take into account the role of the libraries in general education entering the system of Ministry of Education closely to help them, assumes vital importance whole learning about the activities of school libraries. For that purpose arise need to create the base of give (information) in the library. Creation of the base of give (information) began in 2002 year. Specialists in methodical education prepared questionnaire forms for creation of the base of give (information).

On the strength of by order W. 424 from 03.05.2002 year was prepared new instruction of the Ministry of Education for improvement the work of RSPL. “Department of new information technology” was created in the library. The library opened its WEB site The address of WEB site is www.repk.az. The main problem is the formation of electron catalogue for going out the world of information. There is created local on the lease of demonstration catalogue on the lease of demonstration version IRBIS-64-Automatic system of Libraries in the library.

**ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ БИБЛИОТЕКИ
В ГОДЫ НЕЗАВИСИМОСТИ****Т.ИСМИХАНОВА****РЕЗЮМЕ**

По совместному Постановлению ЦК КП и Сов. Мин. Аз. Рес. от 24 июня 1982 г. N 335 с целью методического руководства школьными библиотеками в 1983 г. создавалась РНПБ.

Положение о юридическом и научном обеспечении деятельности РНПБ впервые было утверждено 5 марта 1983 г. со стороны Министерства Просвещения Аз. ССР, позднее 8 апреля 1993 г. Министерством Образования Аз. ССР.

РНПБ производит научно-методическое руководство всеми библиотеками общеобразовательных школ, профессиональных средне-специальных учреждений, готовит соответствующие акты.

РНПБ составляет тематические указатели из серии в помощь учителю. На основе внутренних возможностей библиотеки впервые в республике создана база данных (INTERBASE). В библиотеке создан отдел новой информационной технологии. В отделе собрана электронно-информационные носители (CD, DVD). Библиотека, присоединяясь к INTERNET сети, имеет свою WEB страницу. (www.rpk.az.)

Школьные библиотеки не только источник основной информации, но и культурно-образовательный центр. Качество образования в общеобразовательных школах зависит от уровня библиотечно-информационного обслуживания. Поэтому необходимо создание электронной сети в библиотеках. Так, как в 2002 году на основе демонстрационной версии IRBIS -64 был создан электронный каталог.

Изменились требования современных читателей. Это связано ускоренным развитием технологических процессов. В результате чего требование читателей зависит от динамического развития человеческого сознания.